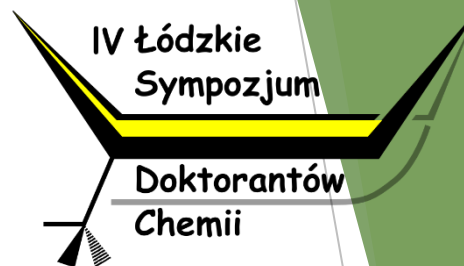

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU

Wydział Chemii

IV Łódzkie
Sympozjum

Doktorantów
Chemii

Skrobia dialdehydowa oraz pektyna - nowe czynniki sieciujące dla materiałów białkowych.

Katarzyna Węgrzynowska-Drzymalska
Katedra Chemii i Fotochemii Polimerów

Łódź 13.05.2016 r.

Plan prezentacji

- ❑ Rusztowania (skafoldy),
- ❑ Składniki macierzy zewnątrzkomórkowej,
- ❑ Proces sieciowania,
- ❑ Czynniki sieciujące,
- ❑ Cel pracy badawczej,
- ❑ Prezentacja poszczególnych wyników badań,
- ❑ Podsumowanie,
- ❑ Literatura.

Rusztowania (skafoldy)

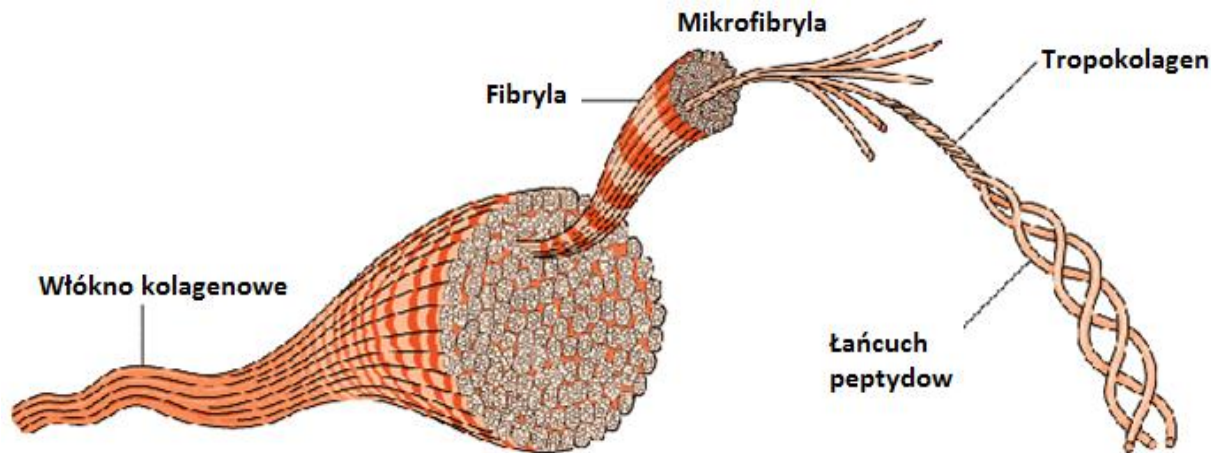
Skafoldy stosowane w inżynierii tkankowej mają naśladować biologiczne funkcje macierzy zewnątrzkomórkowej, utrzymywać strukturę i funkcje tworzonych konstrukcji tkankowych oraz przyczyniać się do wzrostu, adhezji i różnicowania się komórek.

Rys. 1. Skafold wykonany z fosforanu wapnia.

Kolagen

Kolagen jest białkiem strukturalnym zarówno u ludzi, jak i zwierząt. Pełni głównie funkcje strukturalne oraz jest mechanicznym wsparciem dla narządów w organizmie.

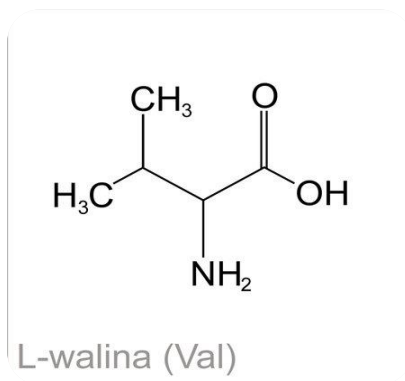
Rys. 2. Organizacja poszczególnych struktur kolagenu.

Elastyna

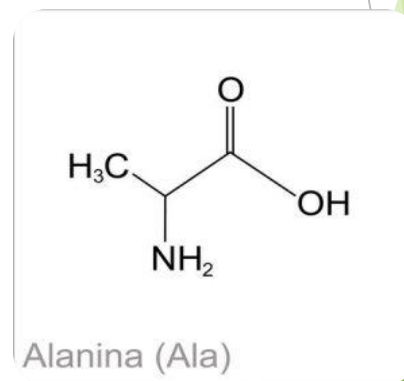
Elastyna to białko tkanki łącznej. Nadaje sprężystość przede wszystkim skórze, więzadłom oraz ścianom naczyń krwionośnych. Dzięki niej tkanki po rozciągnięciu lub ściśnięciu odzyskują swój pierwotny kształt i wielkość.

Glicyna (Gly)

L-walina (Val)

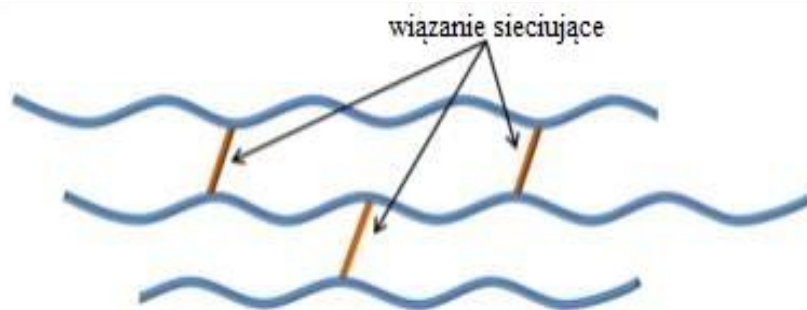

Alanina (Ala)

Rys. 3. Wzory strukturalne glicyny, waliny oraz alaniny.

Proces sieciowania

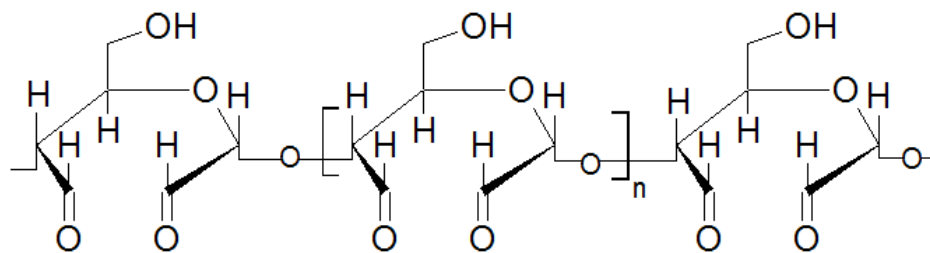
Sieciowanie jest procesem łączenia ze sobą makrocząsteczek w sieć trójwymiarową o nieskończenie dużych wymiarach. Proces ten prowadzi do utworzenia stabilnych połączeń w postaci poprzecznych wiązań kowalencyjnych.

Rys. 4. Przykładowe wiązanie sieciujące między łańcuchami polimerów.

Skrobia dialdehydowa

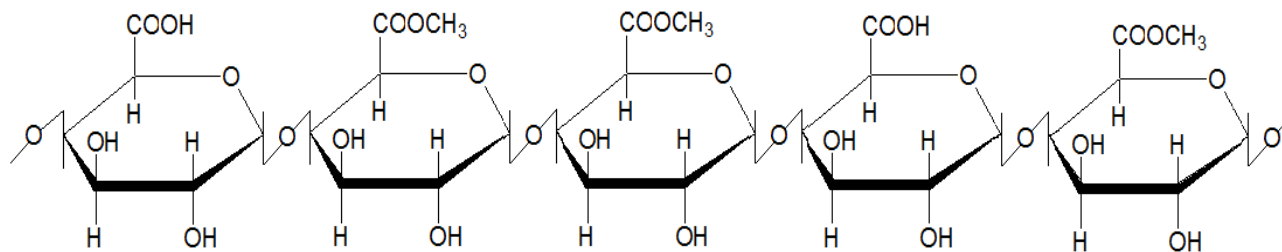
Skrobia dialdehydowa stanowi polimeryczny dialdehyd wytwarzany na skutek selektywnego utleniania skrobi nadjodanem, który rozszczepia wiązanie C2-C3 łańcucha polisacharydowego skrobi z wytworzeniem dwóch grup aldehydowych.

Rys. 5. Fragment struktury skrobi dialdehydowej [Program ChemSketch].

Pektyna

Pektyna jest jednym z głównych składników ścian komórkowych roślin oraz najbardziej złożoną makrocząsteczką występującą w naturze, ponieważ może składać się aż z 17 różnych monosacharydów.

Rys. 6. Fragment struktury pektyny [Program ChemSketch].

Cel pracy badawczej

Celem pracy było zbadanie wpływu czynników sieciujących na właściwości hydrożeli, uzyskanie materiałów dla zastosowań w inżynierii tkankowej oraz określenie efektywności sieciowania materiałów kolagenowych oraz kolagenowo-elastynowych przy użyciu skrobi dialdehydowej oraz pektyny.

Rys. 7. Schemat otrzymywania materiału do analizy.

Legenda

Tabela 1. Zestawienie pełnych nazw i skrótów całej serii pomiarowej.

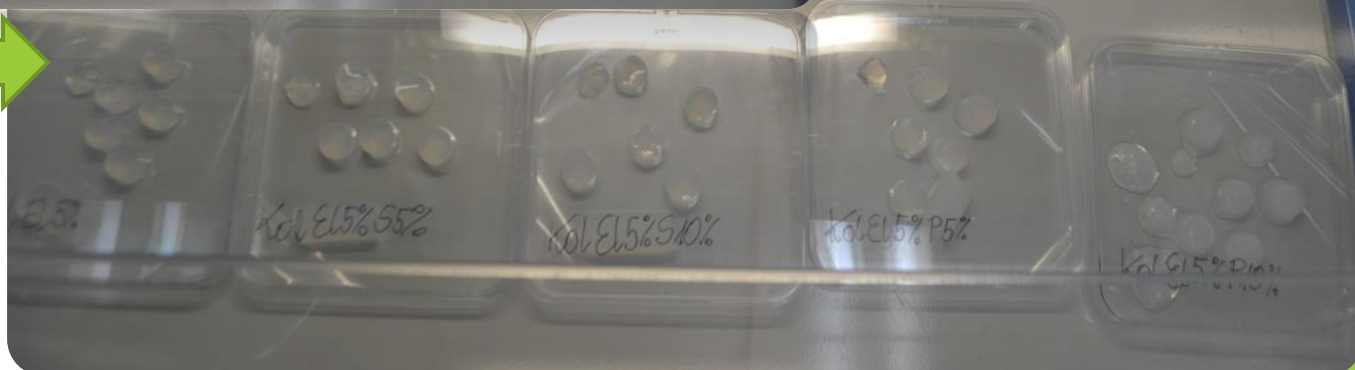
Próbka	Skrót	Próbka	Skrót	Próbka	Skrót
Kolagen	Kol	Kolagen + 5% elastyny	KolEI5%	Kolagen + 10% elastyny	KolEI10%
Kolagen + 5% skrobi dialdehydowej	KolS5%	Kolagen + 5% elastyny + 5% skrobi dialdehydowej	KolEI5%S5%	Kolagen + 10% elastyny + 5% skrobi dialdehydowej	KolEI10%S5%
Kolagen + 10% skrobi dialdehydowej	KolS10%	Kolagen + 5% elastyny + 10% skrobi dialdehydowej	KolEI5%S10%	Kolagen + 10% elastyny + 10% skrobi dialdehydowej	KolEI10%S10%
Kolagen + 5% pektyny	KolP5%	Kolagen + 5% elastyny + 5% pektyny	KolEI5%P5%	Kolagen + 10% elastyny + 5% pektyny	KolEI10%P5%
Kolagen + 10% pektyny	KolP10%	Kolagen + 5% elastyny + 10% pektyny	KolEI5%P10%	Kolagen + 10% elastyny + 10% pektyny	KolEI10%P10%

Zdjęcia wszystkich próbek

Rys. 8. Seria próbek kolagenowych.

Rys. 9. Seria próbek kolagenowych z 5% dodatkiem hydrolizatów elastyny.

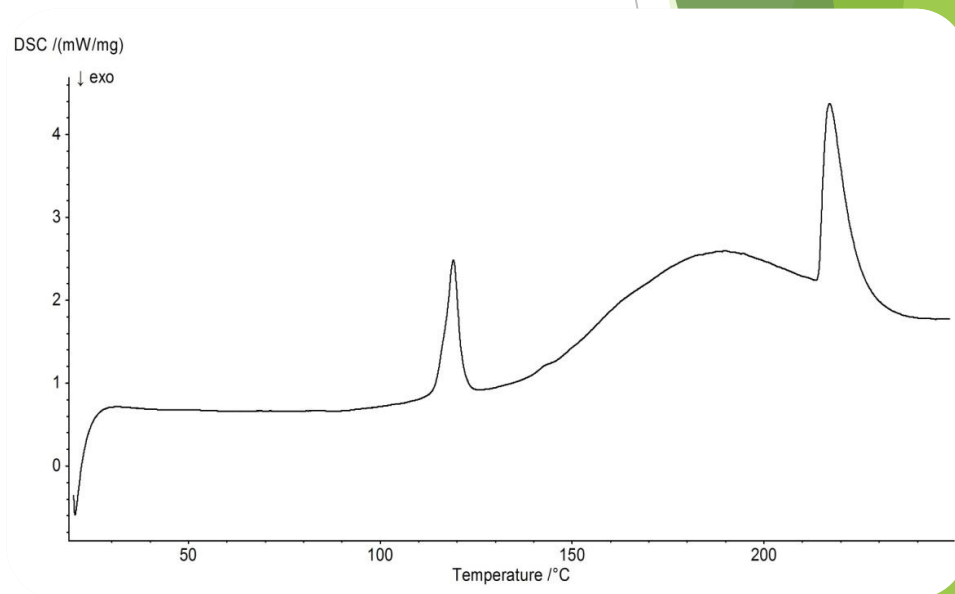

Rys. 10. Seria próbek kolagenowych z 10% dodatkiem hydrolizatów elastyny.

Skaningowa kalorymetria różnicowa (DSC)

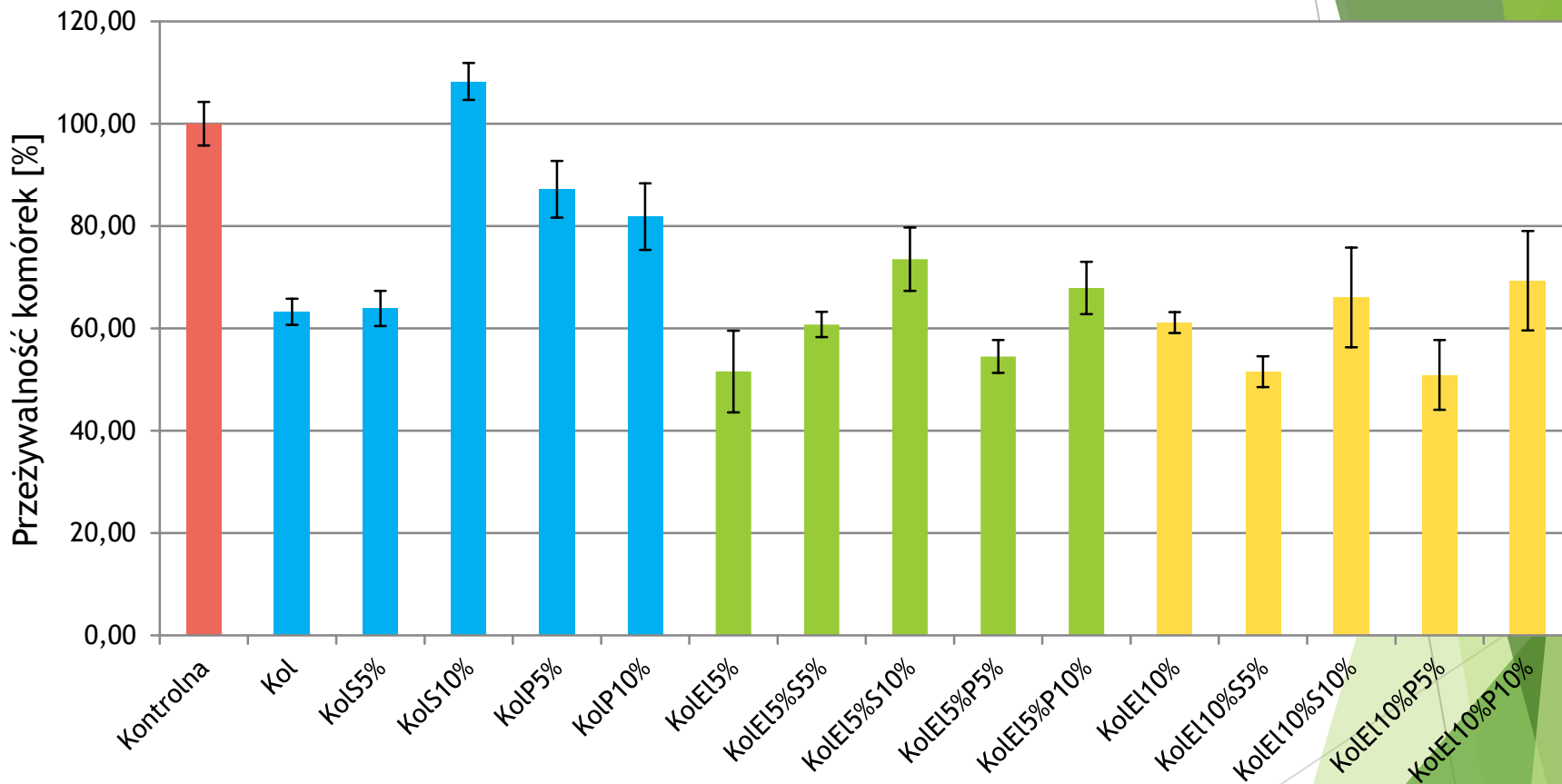
Tabela 2. Wartości temperatur przemian dla całej serii pomiarowej.

Próbka	Temperatura przemiany I [°C]	Temperatura przemiany II [°C]
KoI	119,0	217,1
KoIS5%	119,0	208,0
KoIS10%	117,6	208,0
KoIP5%	118,1	221,1
KoIP10%	114,8	209,2
KoEI5%	120,1	203,3
KoEI5%S5%	120,8	228,3
KoEI5%S10%	123,5	211,3
KoEI5%P5%	122,7	203,9
KoEI5%P10%	120,9	207,9
KoEI10%	113,8	208,6
KoEI10%S5%	121,1	216,2
KoEI10%S10%	121,8	217,0
KoEI10%P5%	120,5	201,8
KoEI10%P10%	121,9	207,6

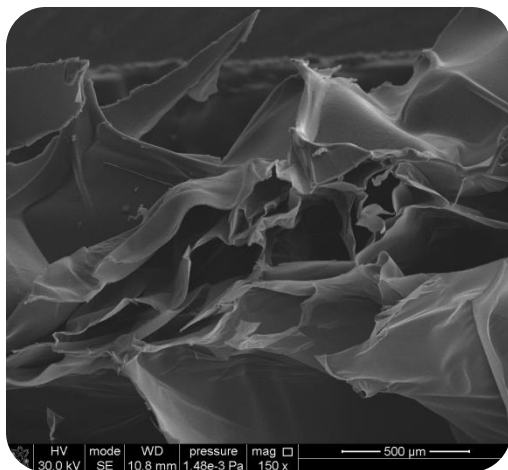
Wykres 1. Termogram DSC dla próbki kolagenu.

Badania odpowiedzi komórkowej

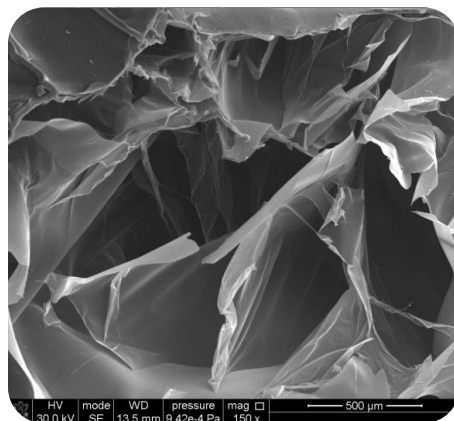

Wykres 2. Wartości przeżywalności mezenchymalnych komórek macierzystych dla całej serii pomiarowej.

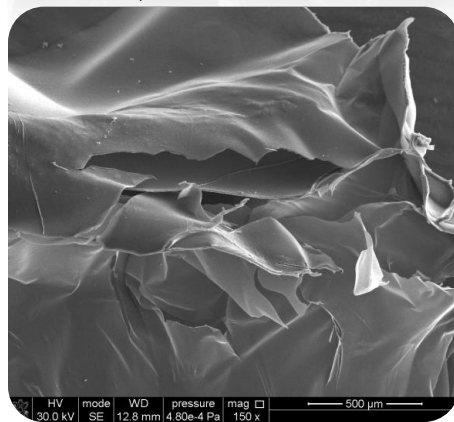
Skaningowa mikroskopia elektronowa (SEM)

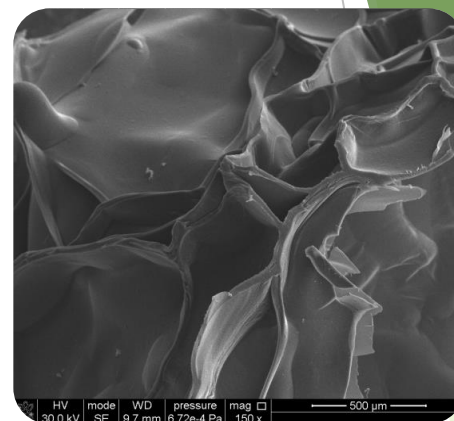
a) Kol

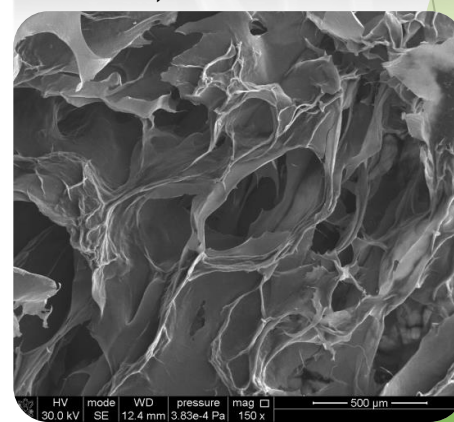
b) KolS5%

d) KolP5%

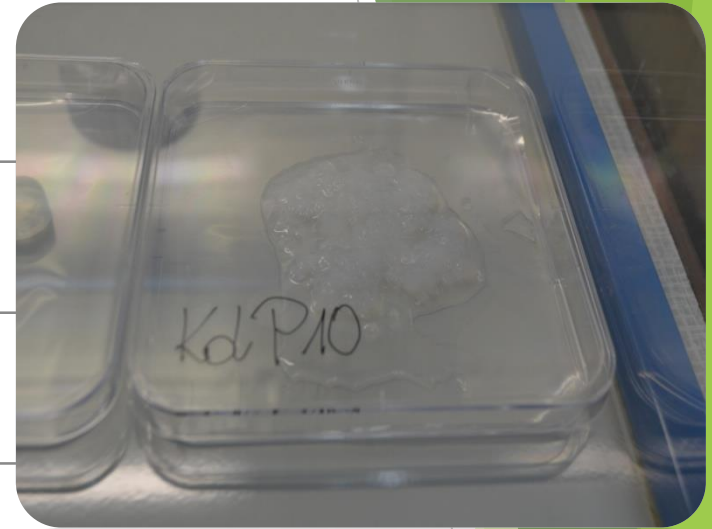
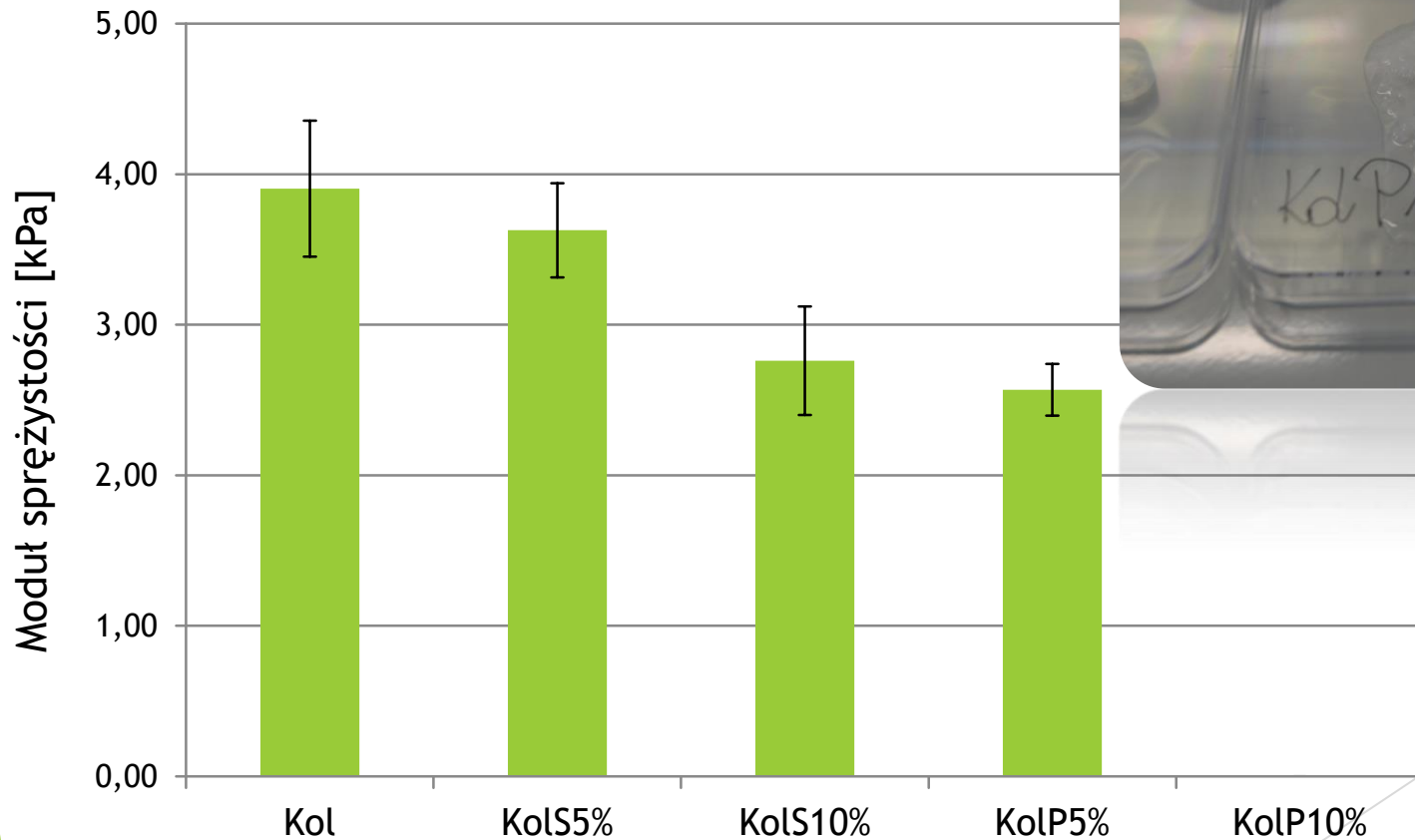
c) KolS10%

e) KolP10%

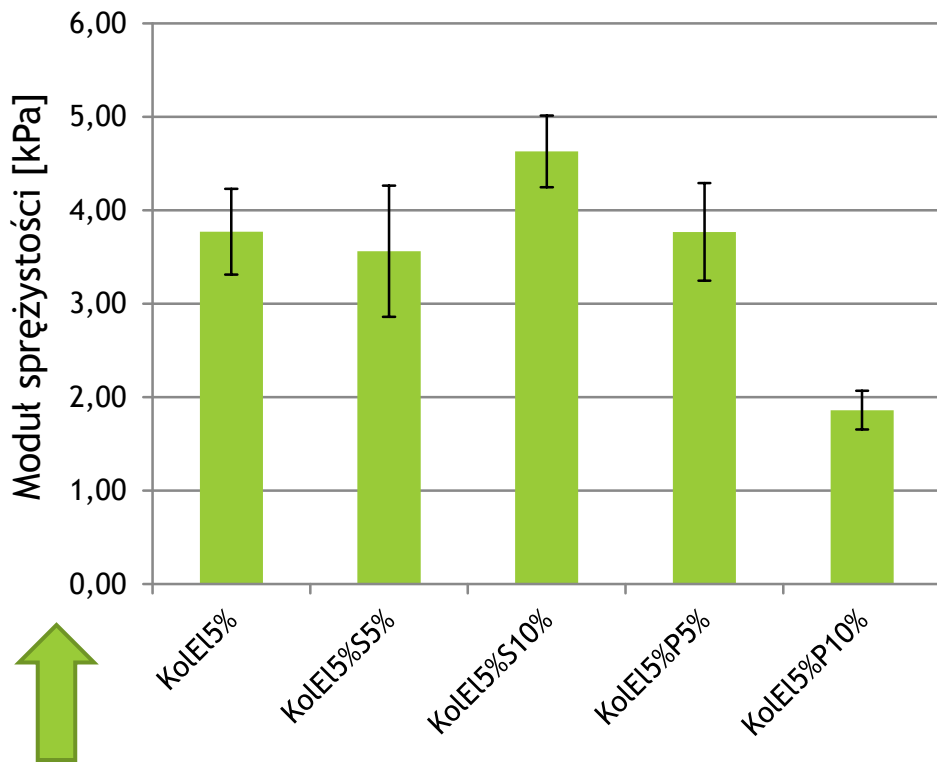
Właściwości mechaniczne

Rys. 11. Próbką KolP10%.

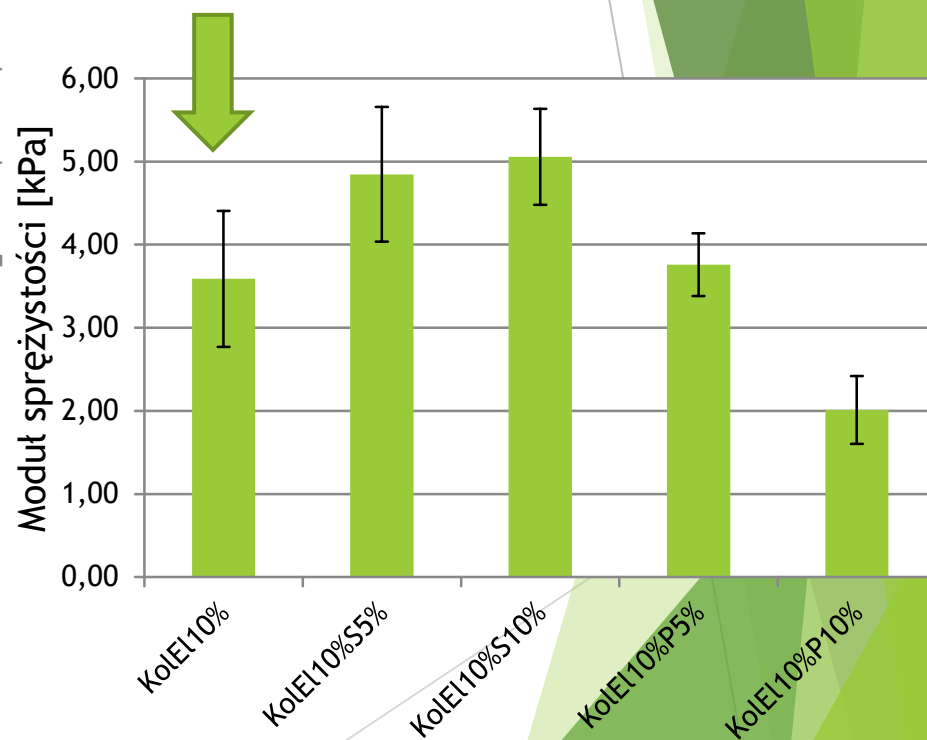
Wykres 3. Moduły sprężystości dla serii próbek kolagenowych.

Właściwości mechaniczne

Wykres 4. Moduły sprężystości dla serii próbek kolagenowych z 5% dodatkiem hydrolizatów elastyny.

Wykres 5. Moduły sprężystości dla serii próbek kolagenowych z 10% dodatkiem hydrolizatów elastyny.

Właściwości powierzchni

Tabela 3. Zestawienie wartości swobodnej energii powierzchniowej (γ_s), jej składowej dyspersyjnej (γ_s^D) oraz polarnej (γ_s^P) dla badanych materiałów.

Próbka	γ_s [mJ/m ²]	γ_s^D [mJ/m ²]	γ_s^P [mJ/m ²]
Kol	32,49	26,59	5,90
KolS5%	33,46	26,04	7,42
KolS10%	32,71	27,72	4,99
KolP5%	42,67	26,10	16,57
KolP10%	37,58	21,70	15,88
KolEI5%	36,03	25,57	10,47
KolEI5%S5%	32,62	21,02	11,59
KolEI5%S10%	34,69	25,21	9,48
KolEI5%P5%	37,76	25,75	12,01
KolEI5%P10%	38,51	26,12	12,39
KolEI10%	33,43	24,28	9,15
KolEI10%S5%	34,31	23,92	10,39
KolEI10%S10%	34,95	22,69	12,26
KolEI10%P5%	39,27	23,65	15,62
KolEI10%P10%	39,30	22,47	16,83

Podsumowanie

- ▶ Sieciowanie otrzymanych materiałów przy użyciu skrobi dialdehydowej powoduje powstanie sztywnych i przejrzystych hydrożeli, w przypadku sieciowania pektyną materiały te były mniej sztywne.
- ▶ Skrobia dialdehydowa, jako czynnik sieciujący tworzy wiązania kowalencyjne z grupami aminowymi kolagenu i elastyny, natomiast sieciowanie pektyną polega na oddziaływaniach międzycząsteczkowych między grupami polarnymi o ładunku dodatnim kolagenu i elastyny, a pektyną, która przyjmuje strukturę polianionu.
- ▶ Zarówno skrobia dialdehydowa oraz pektyna są bezpiecznymi czynnikami sieciującymi, stąd mogą znaleźć zastosowanie w inżynierii tkankowej.

Literatura

- ▶ Debelle L., Alix A. J. P., Jacob M.-P., Huvenne J.-P., Berjot M., Sombret B., Legrand P., *The Journal of Biological Chemistry; Bovine Elastin and α -Elastin Secondary Structure Determination by Optical Spectroscopies* 1995 t. 270 nr 44, str 26100-26101,
- ▶ Krzysztoń-Russjan J., Książek I., Anuszczyńska E., *Farmacja Polska; Porównanie użyteczności testów MTT i EZ4U stosowanych do oceny cytotoksyczności ksenobiotyków* 2009 t. 65 nr 6, str 395-397,
- ▶ Liber-Kneć A., Łagan S., *Polimery w Medycynie; Zastosowanie pomiarów kąta zwilżania i swobodnej energii powierzchniowej do charakterystyki powierzchni polimerów wykorzystywanych w medycynie* 2014 t.44 nr 1 str 29-34,
- ▶ Mithieux S. M., Rasko J. E.J., Weiss A. S., *Biomaterials; Synthetic elastin hydrogels derived from massive elastic assemblies of self-organized human protein monomers* 2004 t.25 nr 20, str 4921, 4922,
- ▶ Salisu A. A., Musa H., Abba H., Kogo A. A., *Journal of Chemical and Pharmaceutical Research; Preparation and characterization of dialdehyde starch and its` cross-linking with copper (II) ion* 2013 5(5), str 153-154,
- ▶ Song L., Cruz C., Farrah S. R., Baney R. H., *Electronic Journal of Biotechnology; Novel antiviral activity of dialdehyde starch* 2009 t. 12 nr 2, str 1-2,
- ▶ Voragen A. G. J., Coenen G.-J., Verhoef R. P., Schols H. A., *Structural Chemistry; Pectin, a versatile polysaccharide present in plant cell walls* 2009 t.20 nr 2, str 263,264,267,
- ▶ Zheng L., Lu H. Q., Fan H. S., Zhang X. D., *Iranian Polymer Journal; Reinforcement and chemical cross-linking in collagen-based scaffolds in cartilage tissue engineering: a comparative study* 2013 t.22 str 837-840.

Dziękuję za uwagę.

IV Łódzkie Sympozjum Doktorantów Chemii